

Forskrift om endring i forskrift om byggesak

Dato	09.06.2015 nr. 627
Departement	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Publisert	I 2015 hefte 6 s 954
Ikrafttredelse	01.01.2016
Endrer	Totalt 31 dokumenter

Innholdsfortegnelse

Forskrift om endring i forskrift om byggesak.....	1
Innholdsfortegnelse	2
I.....	3
Tredje del. Kvalifikasjoner og ansvar	4
Kapittel 9. Foretak og tiltaksklasser	4
Kapittel 10. Krav til kvalitetssikring.....	5
II.....	10

Hjemmel: Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 9. juni 2015 med hjemmel i lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) § 22-4, § 23-8, § 25-2 og § 32-8.

I

I forskrift 26. mars 2010 nr. 488 om byggesak (byggesaksforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 1-2 bokstav c skal lyde:

- c) *godkjenningsområde*: beskrivelse av innhold i en sentral godkjenning som bestemmes av fagområde, funksjon og tiltaksklasse

§ 1-2 bokstav d skal lyde:

- d) *ansvarsområde*: de oppgaver foretaket ved erklæring påtar seg ansvarsrett for i det aktuelle tiltaket

§ 1-2 bokstav e skal lyde:

- e) *organisasjonsplan*: plan som viser foretakets organisasjonsstruktur, herunder overordnet ansvars- og myndighetsfordeling

§ 1-3 andre ledd skal lyde:

Tiltakshaver og foretak med ansvarsrett plikter, inntil byggesaken er avsluttet, å melde fra til kommunen via søker om endringer som har betydning for tillatelsen og ansvarsretten. Endringer som har betydning for ansvarsretter kan sendes direkte til kommunen med kopi til ansvarlig søker, jf. § 5-1 første ledd.

§ 5-1 paragrafoverskrift skal lyde:

§ 5-1. *Generelle krav til søknad, erklæring om ansvarsrett og dokumentasjon*

§ 5-1 første ledd skal lyde:

Søknad med vedlegg og erklæring om ansvarsrett skal presenteres i en oversiktlig form og sendes kommunen i ett eksemplar. Kopi av erklæring om ansvarsrett skal samtidig sendes ansvarlig søker.

§ 5-1 fjerde ledd skal lyde:

Når søknad og erklæring om ansvarsrett gir opplysninger i samsvar med standardiserte blanketter eller elektronisk byggesøknad, kan kommunen ikke kreve at opplysningene fremlegges på annen måte.

§ 5-1 femte ledd skal lyde:

Søknad med vedlegg, erklæring om ansvarsrett og dokumentasjon som ikke er utferdiget på norsk, svensk eller dansk, skal vedlegges en oversettelse til ett av disse språkene.

§ 5-3 første ledd skal lyde:

Søker skal utarbeide gjennomføringsplan for søknadspliktige tiltak der det er krav om ansvarlig foretak. I den grad det er relevant for tiltaket, skal gjennomføringsplanen inneholde oversikt over ansvarsområder oppdelt i funksjon og tiltaksklasser, ansvarlige foretak og gjennomføring av oppgavene.

§ 5-3 andre ledd skal lyde:

Oversikt over inndelingen i ansvarsområder skal følge av gjennomføringsplan i tillegg til de enkelte erklæringer om ansvarsrett. Der det er manglende samsvar mellom ansvarsinndelingen i gjennomføringsplanen og de enkelte erklæringer om ansvarsrett, går erklæringene foran.

§ 5-3 fjerde ledd skal lyde:

Gjennomføringsplanen skal signeres av søker og sendes kommunen når det søkes om rammetillatelse, igangsettingstillatelse, endringstillatelse, midlertidig brukstillatelse og ferdigattest, samt når det sendes

erklæring om ny eller endring av tidligere ansvarsrett. Ved tilsyn kan kommunen kreve innsyn i grunnlagsmaterialet for gjennomføringsplanen, herunder planlegging av kontroll, kontrollerklæringer, samsvarserklæringer og avviksbehandling.

§ 5-5 bokstav f skal lyde:

- f) dokumentasjon for oppfyllelse av kvalifikasjonskrav som følger av kapittel 9 til 11

§ 6-1 andre ledd skal lyde:

Forhåndskonferanse kan brukes i alle typer tiltak etter plan- og bygningsloven, uavhengig av størrelse og vanskelighetsgrad. Forhåndskonferanse kan også brukes for tiltak som er unntatt søknadsbehandling etter plan- og bygningsloven § 20-5 til § 20-7.

Ny overskrift i § 6-7 skal lyde:

§ 6-7. Mulighet for bruk av ansvarlige foretak i tiltak etter plan- og bygningsloven § 20-4

§ 6-7 skal lyde:

Tiltakshaver kan kreve at tiltak som faller inn under plan- og bygningsloven § 20-4 skal forestås av foretak med ansvarsrett i samsvar med plan- og bygningsloven kapittel 23.

Ny overskrift i § 6-9 skal lyde:

§ 6-9. Vedtak om å frata ansvarsrett

§ 6-9 skal lyde:

Kommunen skal frata ansvarlig foretak ansvarsrett når foretaket:

- a. i vesentlig grad har unnlatt å ivareta krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven som stilles til funksjonen som ansvarlig søker, prosjekterende, utførende eller kontrollerende,
- b. har unnlatt å etterkomme pålegg fra kommunen eller
- c. ikke er kvalifisert for oppgaven.

Varsel om å frata ansvarsrett skal sendes skriftlig til foretaket. Foretaket skal gis en frist til å uttale seg som ikke skal være kortere enn 2 uker fra varselet er sendt. Kopi av varsel og vedtak om å frata ansvarsretten skal sendes tiltakshaver og ansvarlig søker.

Kommunen kan midlertidig sette ansvarsretten ut av kraft med øyeblikkelig virkning og uten krav om varsel etter andre ledd, jf. plan- og bygningsloven § 22-3 tredje ledd, dersom det avdekkes forhold ved det ansvarlige foretakets gjennomføring som kan medføre betydelig fare for helse, miljø eller sikkerhet.

Foretak som har fått fratatt ansvarsretten, kan ikke erklære ny ansvarsrett i tiltaket før følgende er dokumentert overfor kommunen:

- a. avvik som lå til grunn for fratakelse av ansvarsrett er rettet
- b. forhold ved foretaket som forårsaket fratakelse av ansvarsrett, er rettet
- c. vilkårene for ansvarsrett for øvrig er til stede.

Bestemmelsen gjelder tilsvarende for personlig ansvarsrett for selvbygger.

Ny overskrift i byggesaksforskriftens tredje del skal lyde:

Tredje del. Kvalifikasjoner og ansvar

Ny kapitteloverskrift skal lyde:

Kapittel 9. Foretak og tiltaksklasser

Ny overskrift § 9-1 skal lyde:

§ 9-1. *Generelle krav*

§ 9-1 skal lyde:

Foretak som erklærer ansvarsrett for oppgaver som ansvarlig søker, prosjekterende, utførende eller kontrollerende i tiltak som krever ansvarsrett, skal ha gjennomføringsevne for oppgaver som er omfattet av ansvarsretten og oppfylle forskriftens krav til kvalitetssikringsrutiner og kvalifikasjoner.

Sentral godkjenning for ansvarsrett er frivillig. Foretak som søker sentral godkjenning skal ha en organisasjon med gjennomføringsevne for oppgaver som er omfattet av godkjenningsområdet og oppfylle forskriftens krav til kvalitetssikringsrutiner og kvalifikasjoner.

§ 9-2 skal lyde:

§ 9-2. *Krav om foretak*

Foretak, etater og andre offentlige organer kan erklære ansvarsrett i byggesak og søke om sentral godkjenning for ansvarsrett.

Foretak skal være registrert i Foretaksregisteret. Foretak fra annen EØS-stat eller land omfattet av WTO-avtalen som ikke er registrert i Foretaksregisteret, må være registrert i tilsvarende foretaksregister eller bransjeregister i annen EØS-stat.

Kravene i første og annet ledd gjelder ikke for selvbygger etter § 6-8.

Ny kapitteloverskrift skal lyde:

Kapittel 10. Krav til kvalitetssikring

§ 10-1 skal lyde:

§ 10-1. *Kvalitetssikringsrutiner for oppfyllelse av plan- og bygningsloven*

Foretak som påtar seg ansvarsrett skal ha rutiner innenfor eget ansvarsområde som sikrer etterlevelse i tiltaket av krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven. Rutiner for kvalitetssikring skal omfatte:

- a. rutiner for å identifisere, ivareta, herunder verifisere, og dokumentere oppfyllelse av relevante krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven som gjelder for foretakets ansvarsområde i tiltaket, jf. § 1-2 bokstav d
- b. rutiner for å ivareta de plikter og oppgaver som følger av foretakets ansvar og funksjon i tiltaket, jf. kap. 12
- c. rutiner for å styre andre foretak som foretaket knytter til seg
- d. rutiner for å identifisere, behandle og lukke avvik fra krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven.

Foretak som søker sentral godkjenning for ansvarsrett skal ha rutiner innenfor eget godkjenningsområde som sikrer etterlevelse av krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven. Rutiner for kvalitetssikring skal omfatte:

- a. rutiner for å identifisere, ivareta, herunder verifisere, og dokumentere oppfyllelse av relevante krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven som gjelder for foretakets godkjenningsområde, jf. § 1-2 bokstav c, for å sikre at alle relevante krav og vilkår oppfylles i tiltaket
- b. rutiner for å ivareta de plikter og oppgaver som følger av foretakets ansvar og funksjon, jf. kap. 12
- c. rutiner for å styre andre foretak som foretaket knytter til seg
- d. rutiner for å identifisere, behandle og lukke avvik, herunder hindre gjentakelse av avvik, fra krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven
- e. rutiner for å ivareta registrering, versjonshåndtering, videreformidling og oppbevaring av dokumentasjon som viser at krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven er oppfylt
- f. organisasjonsplan, jf. § 1-2 første ledd bokstav e

- g. rutiner for å sikre at foretaket har nødvendige og oppdaterte kunnskaper om krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven som er relevante for foretakets godkjenningsområde
- h. rutiner for å sikre jevnlig gjennomgang og oppdatering av kvalitetssikring.

§ 10-2 skal lyde:

§ 10-2. *Dokumentasjon for oppfyllelse av kvalitetssikringsrutiner*

I erklæring om ansvarsrett skal foretaket bekrefte at det vil bruke tilstrekkelige kvalitetssikringsrutiner tilpasset det aktuelle tiltaket for å løse de oppgavene det påtar seg. Ved tilsyn skal foretaket dokumentere at det oppfyller krav til rutiner som angitt i § 10-1 første ledd.

Foretak eller andre skal ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett, skriftlig og på en oversiktlig måte, dokumentere at det oppfyller krav til kvalitetssikringsrutiner som angitt i § 10-1 annet ledd. Dokumentasjonen kan kreves fremlagt i en nærmere angitt form som viser hvordan kravene er ivaretatt, jf. § 5-1 tredje ledd.

§ 11-1 skal lyde:

§ 11-1. *Kvalifikasjonskrav*

I erklæring om ansvarsrett skal foretaket bekrefte at det i tiltaket benyttes nødvendige og relevante faglige kvalifikasjoner for å gjennomføre det aktuelle tiltaket på en forsvarlig måte slik at krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven ivaretas. Ved tilsyn skal foretaket dokumentere at det oppfyller krav til utdanning og praksis som angitt i § 11-3.

I søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett skal foretaket dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet, herunder at det benyttes nødvendige og relevante faglige kvalifikasjoner for å sikre at arbeid innenfor det omsøkte godkjenningsområdet ivaretas i samsvar med krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven. Praksis kan dokumenteres ved referanseprosjekter eller på annen måte.

§ 11-2 skal lyde:

§ 11-2. *Utdanningsnivåer*

Foretak som påtar seg ansvarsrett i byggesak, skal ha faglig ledelse med eksamen eller annen bestått prøve som er relevant for foretakets ansvarsrett. Følgende alternative utdanningsnivåer skal være oppfylt:

- a. fag- eller svenneprøve i henhold til læreplaner fastsatt med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa, eller tilsvarende
- b. mesterbrev eller fagskole med fagplan for linjefag, eller tilsvarende
- c. utdanning på ingeniørhøgskolenivå med 180 studiepoeng eller tilsvarende
- d. utdanning på universitetsnivå (sivilarkitekt, sivilingeniør, mastergrad eller tilsvarende grad) med 300 studiepoeng eller tilsvarende.

Tilsvarende gjelder for foretak som søker om sentral godkjenning.

§ 11-3 skal lyde:

§ 11-3. *Krav til utdanning og praksis*

Foretakets faglige ledelse skal oppfylle krav til relevant utdanning og praksis inndelt i tiltaksklasse og funksjoner etter tabellen nedenfor.

<i>Tiltaksklasse</i>	<i>Funksjon</i>	<i>Utdanningsnivå, jf. § 11-1</i>	<i>Arbeidserfaring, antall år</i>
1	Søker	b	4
1	Prosjekterende	b	4
1	Utførende	a	2
1	Kontrollerende	b	4
2	Søker	c	6

2	Prosjekterende	c	6
2	Utførende	b	3
2	Kontrollerende	c	6
3	Søker	d	8
3	Prosjekterende	d	8
3	Utførende	c	5
3	Kontrollerende	d	8

§ 11-4 skal lyde:

§ 11-4. *Krav til praksis for de enkelte funksjonene*

Foretak som påtar seg ansvar som ansvarlig søker, må ha faglig ledelse med relevant praksis fra utførelse eller prosjektering, og samordning samt utforming av søknad med underlag, for tiltak i samme eller høyere tiltaksklasse.

Foretak som påtar seg ansvar som ansvarlig prosjekterende, må ha faglig ledelse med relevant praksis fra prosjektering innen eget fagområde.

Foretak som påtar seg ansvar som ansvarlig utførende, må ha faglig ledelse med relevant praksis fra utførelse innen eget fagområde.

Foretak som påtar seg ansvar som ansvarlig kontrollerende, må ha faglig ledelse med relevante faglige kvalifikasjoner innenfor prosjektering og/eller utførelse i tillegg til kontroll.

Tilsvarende gjelder for foretak som søker om sentral godkjenning.

For tiltaksklasse 1 kan kommunen godkjenne at:

- a. kravet til praksis reduseres for ansvarlig søker og ansvarlig prosjekterende ved relevant utdanning av lengre varighet eller høyere grad
- b. kravet til utdanning reduseres ved relevant praksis av lengre varighet og god kvalitet.

Ny § 11-5 skal lyde:

§ 11-5. *Vurdering av utdanning og praksis*

Ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett skal det vurderes om foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet. Det skal legges vekt på om foretakets praksis er oppdatert, praksisens varighet, tilknytning til godkjenningsområdet og om praksis har vært gjennomført i samsvar med tillatelser og bestemmelser gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven.

Utdanning og praksis fra annen EØS-stat skal aksepteres på lik linje med norsk.

Tilsvarende gjelder ved tilsyn med foretak som har ansvarsrett i byggesaker.

§ 12-2 første ledd bokstav d skal lyde:

- d) å identifisere og avklare ansvarsområdene for ansvarlige foretak, både ved rammetillatelse og igangsettingstillatelse, og sørge for at erklæringer om ansvarsrett er sendt inn. Ansvarlig søker har ansvar for at nødvendige underskrifter foreligger fra tiltakshaver og de ansvarlige foretak. Ansvarlig søker skal melde fra til kommunen ved mangler, endringer og opphør av ansvarsretter

§ 12-2 første ledd bokstav g skal lyde:

- g) å påse at de ansvarlige foretak blir samordnet der det er flere foretak og ansvaret for slik samordning ikke er særskilt angitt i gjennomføringsplanen eller erklæring om ansvarsrett

§ 12-6 første ledd skal lyde:

Når ansvarlig foretaks ansvar opphører, skal foretaket melde fra til ansvarlig søker, som har ansvar for å melde fra til kommunen. Foretaket skal sikre dokumentasjon for det arbeidet som er utført fram til opphør

innenfor sitt ansvarsområde, herunder samsvarserklæringer og kontrollerklæringer, og ivareta grensesnitt mot nytt ansvarlig foretak. Nytt ansvarlig foretak skal i erklæring om ansvarsrett klargjøre det ansvaret dette foretaket påtar seg. Ved opphør av ansvar kan kommunen gi det ansvarlige foretaket pålegg om retting eller utbedring innenfor ansvarsområdet.

§ 13-6 femte ledd skal lyde:

Før foretak kan få tilbake sentral godkjenning for ansvarsrett, skal det, i tillegg til det som fremgår av plan- og bygningsloven § 22-2 andre ledd, være dokumentert at det er foretatt gjennomgang av kvalitetssikringsrutiner og at nødvendige tiltak er iverksatt for å hindre gjentakelse av avvik fra krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven, samt at kvalitetssikringsrutinene er i bruk.

Ny § 13-7 skal lyde:

§ 13-7. *Overtredelsesgebyr ved brudd på reglene for sentral godkjenning*

Direktoratet for byggkvalitet kan ilegge foretak overtredelsesgebyr inntil angitte beløpsgrenser for forhold som nevnt i bokstav a og b.

- a. Hvis det oppgis uriktige eller villedende opplysninger, eller unnlates å gi nødvendige opplysninger, i forbindelse med søknad om sentral godkjenning ilegges gebyr inntil kr 20 000. Ved vurdering av overtredelsesgebyrets størrelse kan det legges vekt på:
 1. om overtrederen åpenbart kjente til at opplysningene var uriktige eller villedende.
 2. om overtrederen ved gjentatte anledninger har vært ansvarlig for forhold som kan medføre overtredelsesgebyr.
- b. Hvis foretaket benytter merket for sentral godkjenning uten at foretaket er sentralt godkjent ilegges gebyr:
 1. kr 5 000 ved første gangs overtredelse
 2. kr 10 000 ved andre gangs overtredelse
 3. kr 15 000 ved påfølgende overtredelser.

§ 13-7 blir § 13-8.

§ 13-8 blir § 13-9.

§ 13-9 blir ny § 13-10.

§ 14-1 andre ledd skal lyde:

Kontrollerende foretak skal ikke ha personlig eller økonomisk tilknytning som kan påvirke kontrollen. Dette skal bekreftes i erklæring om ansvarsrett, og gjelder for de foretak som prosjekterer eller utfører arbeidet som skal kontrolleres.

§ 14-1 tredje ledd oppheves.

§ 14-6 første ledd skal lyde:

Kontrollen skal gjennomføres på fagområder i henhold til § 14-2 første ledd og § 14-3 og i overensstemmelse med ansvaret til ansvarlig kontrollerende etter § 12-5. Kontrollområdet skal angis i gjennomføringsplanen og beskrives i erklæring om ansvarsrett for kontroll.

§ 14-6 andre ledd skal lyde:

Ansvarlig kontrollerende skal

- a. kontrollere at utførende har rutiner for kvalitetssikring av arbeidet som skal utføres innenfor kontrollområdet i henhold til relevante krav i eller i medhold av plan- og bygningsloven, og at disse er fulgt og dokumentert
- b. kontrollere at det er foretatt tilstrekkelig prosjektering, jf. § 14-2 første ledd, og foreta en enkel kontroll av at utførelsen er gjennomført i samsvar med produksjonsunderlaget, at nødvendig produktokumentasjon for byggevarer er tilgjengelig, og at produktene er brukt i samsvar med forutsetningene
- c. kontrollere at avvik lukkes, enten ved å etterkomme kontrollerendes merknad eller ved verifikasjon av

samsvar med krav. Der avvik ikke lukkes, skal det gis melding om dette, jf. § 12-5 bokstav d.

§ 14-7 første ledd skal lyde:

Kontrollen skal gjennomføres på fagområder i henhold til § 14-2 andre ledd og § 14-3 og i overensstemmelse med ansvaret til ansvarlig kontrollerende etter § 12-5. Kontrollen skal angis i gjennomføringsplanen og beskrives i erklæring om ansvarsrett for kontroll.

§ 14-7 tredje og fjerde ledd skal lyde:

I kontroll av prosjektering skal det kontrolleres

- a. at ansvarlig prosjekterende har rutiner for kvalitetssikring av arbeidet som skal utføres innenfor kontrollområdet i henhold til relevante krav i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven, og at rutinene og kravene er fulgt og dokumentert
- b. at utarbeidet konsept gir tilstrekkelig grunnlag for detaljprosjektering
- c. at detaljprosjekteringen er tilstrekkelig som produksjonsunderlag for utførelsen
- d. kontrollere at avvik lukkes ved å etterkomme kontrollerendes merknad eller ved verifikasjon av samsvar med tekniske krav. Der avvik ikke lukkes, skal det gis melding om dette, jf. § 12-5 bokstav d.

I kontroll av utførelse skal det kontrolleres

- a. at ansvarlig utførende har rutiner for kvalitetssikring av arbeidet som skal utføres innenfor kontrollområdet i henhold til relevante krav i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven, og at rutinene og kravene er fulgt og dokumentert
- b. at produksjonsunderlaget er tilgjengelig på byggeplassen og at tiltaket blir utført i henhold til produksjonsunderlaget
- c. at nødvendig produktdokumentasjon er tilgjengelig, og at produktene brukes i samsvar med forutsetningene
- d. kontrollere at avvik lukkes ved å etterkomme kontrollerendes merknad eller ved verifikasjon av samsvar med tekniske krav. Der avvik ikke lukkes skal det gis melding om dette, jf. § 12-5 bokstav d.

§ 15-3 skal lyde:

§ 15-3. *Tidsavgrensede krav om tilsyn*

Kommunen skal i en periode på 2 år fra 1. januar 2013, la følgende inngå i kommunens prioriterte tilsynsområder, jf. § 15-1 første ledd bokstav c:

- At krav til universell utforming er oppfylt i tiltaket
- At krav til energibruk er oppfylt i tiltaket.

Kommunen skal ved utløpet av perioden på 2 år etter andre ledd, i en ny periode på 2 år fra 1. januar 2015, la følgende inngå i kommunens prioriterte tilsynsområder, jf. § 15-1 første ledd bokstav c:

- At krav til kvalifikasjoner er oppfylt i tiltaket, jf. Tredje del. Kvalifikasjoner og ansvar
- At krav til produktdokumentasjon av byggevarer er oppfylt, jf. forskrift om dokumentasjon av byggevarer (DOK).

Ved utløpet av hver 2-årsperiode skal kommunen sende en oversikt med vurdering av tilsyn etter denne bestemmelsen til departementet.

§ 16-1 første ledd bokstav d skal lyde:

- d) Den som forestår søknad, prosjekterer, utfører, lar prosjektere eller lar utføre tiltak som nevnt i plan- og bygningsloven § 20-1, uten at arbeidet blir utført av påkrevet ansvarlig foretak, ilegges gebyr:
 1. inntil kr 10 000 der tiltak eller deler av tiltak utføres uten ansvarlig foretak
 2. inntil kr 50 000 der tiltak eller deler av tiltak utføres uten ansvarlig foretak, og prosjektering mangler eller det er feil i prosjekteringen eller utførelsen.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2016.